

Jaarverslag ASMP 2016

Inhoud

Inleiding en samenvatting	1
Beleid en Ontwikkelingen binnen het deputaatschap	2
Missionaire projecten.....	2
Geleerde lessen en visie op missionaire ondersteuning door het kerkverband.....	3
Onderzoek duurzaamheid, innovatie en gereformeerde identiteit.....	4
Kostenbeersing.....	4
Vereniging Samenwerking Emeritering (VSE)	4
Financieel verslag	5
Toelichting en opmerkingen bij het financieel overzicht	6

Inleiding en samenvatting.

Het deputaatschap Aanvullende Steun Missionaire Projecten (ASMP) stelt aanvullende financiële steun beschikbaar voor missionaire projecten. In het afgelopen jaar is een subsidie verstrekt voor gemeentestichting in de Achterhoek (project Licht!), het Kleiklooster in een Amsterdamse Bijlmerflat, de missionaire gemeente in Gent, de pop-up kerk in Amsterdam, en een huiskerk in Maastricht. Daarnaast is een nieuwe subsidie goedgekeurd voor gemeentestichting in twee VINEX-wijken van Den Haag, die in 2016 van start is gegaan.

De financiering is volgens plan uitgevoerd door deputaten F&B. De gemeente Maastricht heeft minder aanvullende steun nodig gehad, vanwege een regeling met de gemeente in Venlo en beëindigen van de bijzondere overeenkomst met VSE.

De voortgang en oplevering van het onderzoek duurzaamheid, innovatie en gereformeerde identiteit dat het praktijkcentrum uitvoert in opdracht van ASMP verloopt volgens plan. In 2016 is een eerste pilot uitgevoerd in Maastricht. In 2017 zal een tweede pilot plaatsvinden in Amsterdam.

Het budget voor onderzoek en ondersteuning van gemeentestichters is aangewend voor participatie in onderzoeken, gericht op het in beeld brengen van missionaire initiatieven en lessen van het missionaire front en visieontwikkeling op ondersteuning van missionaire initiatieven door de kerken.

Beleid en Ontwikkelingen binnen het deputaatschap.

Er is vier keer vergaderd in 2016. De verslagen van de vergaderingen geven een beeld van de ontwikkelingen en zaken die speelden. De projecten zijn allemaal door deputaten bezocht en hadden tot doel om de voortgang van de projecten en de plannen voor de toekomst te bespreken.

Met deputaten F&B is constructief overleg geweest over het beschikbaar stellen van budget voor een nieuw project in Den Haag.

Deputaten SHOCK zijn met ASMP en deputaten GSK in gesprek geweest over een nieuw te vormen regeling voor aanvullende steun binnen de GKv. Dit proces heeft veel energie en tijd gekost van ASMP. De resultaten hiervan zijn weergegeven in de beleidsrapporten van ASMP en SCHOCK.

Missionaire projecten

Alle projecten zijn in 2016 bezocht. In de meeste gevallen waren ook (afvaardigingen van) kerkenraden, classes en PS daarbij aanwezig. De jaarverslagen en ontwikkelingen zijn tijdens deze bijeenkomsten besproken.

In mei 2016 is in Den Haag een nieuw missionair initiatief van start gegaan in de wijken Leidschenveen en Ypenburg. De GKv Den Haag Centrum vormt de moederkerk. Deputaten ASMP mochten getuige zijn van de feestelijke intrede en inzegening van het missionair team. De eerste initiatieven zijn ontplooid, in december zijn veel wijkgenoten bereikt met een kerst-theater tour.

Het project Licht! In Lichtenvoorde heeft plannen ontwikkeld voor een duurzame presentie van de missionaire gemeenschap in de toekomst, ook wanneer de financiering vanuit het landelijk fonds stopt. De klassikerkerken zijn intensief betrokken bij het plan voor afbouw van betaalde medewerkers en van aanvullende steun.

De Stadhartkerk Amstelveen heeft het missionaire werk in de twee projecten van Buitenveldert en Westwijk voortgezet met de kerkplanters die hier actief zijn en zet zich in om andere fondsen te werven.

De christelijke gemeenschap Stroom heeft haar lustrum gevierd met een formeel moment van inzegening van het leiderschapsteam van Stroom door de voormalige moederkerk Oosterparkkerk Amsterdam. Een afgevaardigde van ASMP was van deze feestelijke samenkomst getuige.

Vanuit Stroom is het Kleiklooster in de Bijlmer ontwikkeld en staat onder leiding van abt Johannes van den Akker. De financiering van het klooster is met behulp van de PKN Amsterdam (huur van de locatie), de stichting vrienden van het kleiklooster en verkoop van kleiburgbier in relatief korte tijd op een niveau gekomen waarmee ze in de toekomst zonder aanvullende financiële hulp van het kerkverband verder kunnen.

Het werk van de pop-up kerk in Amsterdam West is uitgebreid naar een tweede locatie. Naast het kunstenaarsplatform is ook christelijke gemeenschapsvorming van de grond gekomen met een groeiend aantal bezoekers. Dit project is steeds beter in staat om eigen financiering te organiseren en bereidt zich voor op verzelfstandiging en beëindiging van financiële steun van het kerkverband. Het concept van de pop-up kerk verbreedt zich naar elders in het land.

Martijn Horsman heeft begin 2017 afscheid als voorganger van Stroom en als projectleider van de pop-up kerk en Kleiklooster afscheid genomen. Onder zijn leiding zijn de projecten ontwikkeld tot levende gemeenschappen met missionaire presentie in Amsterdam, en gegroeid in het verwerven van eigen financiering.

De Kruispuntkerk in Maastricht is een samenwerkingsverband aangegaan met de NGK Maastricht. De bijzondere overeenkomst met VSE is ontbonden vanwege de gewijzigde takenverdeling van de predikant, wat tot een forse kostenvermindering leidt. De gemeente bereidt zich voor op een toekomst zonder (fulltime) predikant en investeert in toerusting van haar leden.

Gent is in december bezocht door de deputaten. Gent heeft een officiële erkenning als kerk gekregen van de overheid. Dat brengt met zich mee dat de lokale overheid een deel van de huisvestingskosten gaat bekostigen en dat de federale overheid een deel van de traktementskosten voor haar rekening neemt. In december was nog niet bekend wanneer dit geregeld is en hoe hoog de bijdragen van de overheden zullen zijn. Naar verwachting zal dit leiden tot een lagere steunaanvraag door Gent. Naar aanleiding van het financieel verslag van Gent hebben deputaten ASMP de balans en jaarrekening van de verharende partij opgevraagd. De panden in Gent zijn destijds door de GKv Axel aangekocht in opdracht van de zendingsdeputaten ZGEB, gefinancierd uit de giften voor missionair werk. In 2008 is de ZGEB opgeheven en is het beheer en eigendom overgedragen aan Axel. De CVB Axel heeft met behulp van huurinkomsten de panden vrij van hypotheek in eigendom verworven. ASMP heeft naar aanleiding van haar bevindingen (opbouw van een stille reserve en groeiend fonds voor onderhoud) voor begin 2017 een overleg met DSG gepland over beheer en eigenaarschap van de panden.

Geleerde lessen en visie op missionaire ondersteuning door het kerkverband

Deputaten ASMP hebben in 2016 veel tijd en energie geïnvesteerd in een visietraject om in beeld te krijgen welke vormen van ondersteuning en toerusting de kerken als kerkverband kunnen leveren aan missionaire projecten en welke financieringsvormen daarvoor passend zijn. Tim Vreugdenhil heeft vanuit zijn expertise als pionier en projectleider hieraan een bijdrage geleverd. Ook output van Stefan Paas als hoogleraar kerkplanting en missiologie aan de VU en TUK is hierin betrokken. Het boek vreemdelingen en priesters en het concept van het kerkverband als ecologisch systeem zijn voor ons inspiratiebronnen geweest. Het resultaat hiervan is weergegeven in het aanvullend rapport van ASMP.

Martijn Horsman heeft als projectleider van de pop-up kerk en Kleiklooster in Amsterdam een waardevolle evaluatie geschreven dat is op te vragen bij deputaten ASMP. Via contacten met Missie Nederland en Kerklab worden ontwikkelingen van het missionair pionieren in Nederland gevolgd, en er zijn formele en informele contacten met vertegenwoordigers van andere kerkverbanden. Middels het delen van rapporten en publicaties over het missionaire werk, worden ontwikkelingen en geleerde lessen van andere kerkverbanden gevolgd. We noemen hier de rapporten van de CGK, PKN (Op Hoop van Zegen) en baptisten unie.

ASMP heeft geparticipeerd in het onderzoek “kerkplanters en gemeentes in West-Europese steden: hoop in crises”, onder leiding van Sybrand Wierda. Het rapport levert ervaringen en inzichten in crises, falen en hoop in missionaire projecten op en kan een basis vormen voor toekomstige toerusting en ondersteuning van kerkplanters. Het rapport is op te vragen bij deputaten ASMP en krijgt spin off in de vorm van conferenties en bijeenkomsten in 2017.

In opdracht van diaconale en missionaire deputaten van CGK, NGK en GKv wordt door bureau kerkenwerk (o.l.v. Peter Wierenga) het project kerk op de kaart uitgevoerd dat in kaart brengt welke kerken missionair actief zijn. Deze informatie kan de basis vormen om aanvullend onderzoek te doen naar missionaire initiatieven en kan een belangrijke informatiebron zijn om contacten te faciliteren tussen missionaire initiatieven.

Onderzoek duurzaamheid, innovatie en gereformeerde identiteit

De synode heeft een budget beschikbaar gesteld voor het delen van geleerde lessen op het missionaire front en voor bezinning op gereformeerde identiteit. Deze opdrachten worden op voorstel van het praktijkcentrum vormgegeven binnen een onderzoek getiteld: duurzaamheid, innovatie en gereformeerde identiteit. Met de resultaten hiervan moeten classes en toekomstige projecten geholpen worden om na te denken over, en te leren van lessen van andere projecten. Ook worden handvatten geboden om na te denken over duurzaamheid, innovatie en gereformeerde identiteit van kerken en missionaire projecten binnen de GKv.

In 2016 is het raamwerk van het onderzoek opgezet en zijn de eerste pilot resultaten verkregen. In 2017 wordt een tweede pilot gedaan in Amsterdam. Volgens plan worden begin 2018 de eindproducten opgeleverd en zullen alle classes in de gelegenheid zijn om met de handreikingen aan de slag te gaan. De financiering van het project vindt plaats op basis van oplevering en heeft daarmee een langere doorlooptijd dan verwacht.

Kostenbeersing

Deputaten ASMP hebben bij de projecten aandacht gevraagd voor het beheersen van de projectkosten. Daarbij is met name aandacht voor huurkosten en de kosten voor VSE. Ook is er blijvend aandacht voor de omvang van inzet van betaalde medewerkers in de projecten.

Vereniging Samenwerking Emeritering (VSE)

Deputaten hebben bij VSE aandacht gevraagd voor de hoge lasten waar missionaire projecten mee te krijgen vanwege de bijzondere overeenkomst die bij VSE moet worden afgesloten voor missionaire predikanten.

Aanleiding vormde de verhoging van de quota in 2016 waarmee de kosten voor de bijzondere overeenkomst explosief stegen (tot ruim €20.000 per jaar). VSE zegde toe de bijdrage per 1-1-2016 bij te stellen. Daarnaast ging ASMP het gesprek aan met VSE en SKW over de billijkheid van de extra lasten voor VSE waarmee missionaire projecten/ gemeentestichtings-initiatieven binnen de GKv te maken hebben.

Doel was om vanuit een gesprek over missionair werk als kernactiviteit van de kerk en het heroverwegen van missionaire arbeid als een bijzondere taak naar artikel B10 KO, de extra VSE quota voor missionaire predikanten op te heffen.

Belangrijke overwegingen liggen in 1. de onwenselijkheid van een extra financiële drempel die opgeworpen wordt voor de aanstelling van theologen op een missionair project, en 2. de ongelijkheid in de behandeling van een kerkplant t.o.v. bestaande of krimpende kerken. Waar voor alle kerken een zelfde omslag van de emiritaatslasten plaatsvindt, moeten kerken met een start-up kerk daar bovenop extra VSE premie betalen voor hun predikant.

het bestuur van VSE heeft hierover gesproken, maar dit heeft nog niet geleid tot een definitief eindstuk. Wel is er overeenstemming dat: "kerkplanting in Nederland binnen de GKV structuur waarbij de financiering door de plaatselijke kerken plaatsvindt" niet mag leiden tot extra quotumdruk, oftewel dat daar geen bijzondere overeenkomst voor afgesloten hoeft te worden.

Financieel verslag

Vanuit de GS is over het jaar 2016 een bedrag van € 282.500 (2015: € 324.000) ter beschikking gesteld, waarvan o.a. € 211.000 (2015: €248.000) voor gemeentestichting, €9.000 (2015: 9000,00) voor onderzoek en €15.000 (2015: 15.000) voor toerusting. Per saldo is € 201.000 (2015: € 219.500) toegekend aan missionaire projecten welke ook in 2015 al een landelijke bijdrage hebben ontvangen. Aan het nieuwe project in Leidseveen/Ypenburg is naar rato van het kalenderjaar €27.000 bijgedragen (voorzien was €40.000 voor een heel jaar). Zie ook de tabel hieronder.

Project	2016 budget	2016 toekenning	2016 afwijking	2017 voorl. toekenning
Gent	€ 67.000,00	€ 67.000,00		€ 30.000,00
Maastricht	€ 45.000,00	€ 35.000,00	€ -10.000,00	€ 23.000,00
Lichtenvoorde	€ 47.000,00	€ 47.000,00		€ 34.000,00
Amsterdam SHK	€ 30.000,00	€ 30.000,00		€ 10.000,00
Amsterdam OPK	€ 22.000,00	€ 22.000,00		€ 11.000,00
Leidschenveen Ypenburg	€ 40.000,00	€ 27.000,00	€ -13.000,00	€ 40.000,00
Extra Project	€ 15.000,00	€ -	€ -15.000,00	
Toerusting kerkplanters	€ 15.000,00	€ 6.232,35	€ -8.767,65	
Overhead (reis- en vergaderkn, attenties en projectbezoeken)	€ 1.500,00	€ 1.876,87	€ 376,87	
Overhead (reis- en vergaderkosten) i.v.m SHOCK	€ -	€ 416,76	€ 416,76	
	€ 282.500,00	€ 236.525,98	€ -45.974,02	
Praktijkcentrum (incl reis- en vergaderkn)	€ 9.000,00	128,28	€ -8.871,72	

Toelichting en opmerkingen bij het financieel overzicht

Het ligt in de lijn der verwachting dat er op basis van de resultatenrekening ook van de voorlopig toegekende bedragen voor 2016 nog terugbetalingen volgen in 2017.

Voor 2017 is een bedrag van €148.000 "voorlopig" toegekend. Dat is inclusief het nieuwe project Leidschenveen/Ypenburg.

De bij het praktijkcentrum uitgezette opdracht was al deels vooruitbetaald in 2014. Wat in 2015 en 2016 niet gebruikt is schuift door naar het volgende kalenderjaar.

Het is ASMP gebleken dat de classis vaak anders tegen cijfers van de "eigen" projecten aankijkt dan dat dit landelijk gebeurt. Voor de toekomst is dit een aandachtspunt.